

การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชาวหลวงพระบางและมรดกทางวัฒนธรรมสู่ความเป็นเมืองมรดกโลก Changes in the way of life of Luang Prabang people and Cultural Heritage towards a world heritage city

นายพลสยาม สุนทรสนิท¹ นายอาทิตย์ ถมมา² ผศ.ดร.พงษ์เทพ บุญเรื่อง³ ผศ.ดร.พรกมล ระหาญนอก⁴ นายกันตพงษ์ จุลราช⁵ นายณัฐกร หิรัญโท6

E-mail: kun0898298538@gmail.com

โทรศัพท์: 0802047788

บทคัดย่อ

หากจะกล่าวถึง เมืองเชียงทอง หรือเมืองชวา ซึ่งถูกสถาปนาเป็นราชธานีแห่งแรกในอาณาจักรล้านข้างเชื่อแน่ว่าหลายคนคง ไม่รู้จัก ทั้งในระดับประเทศ กลุ่มอาเซียน (เอเชียตะวันออกเฉียงใต้) หรือระดับโลก ยกเว้นคนที่ได้ศึกษาหรือเรียนรู้ประวัติศาสตร์มาใน สาขานี้และผู้ที่สนใจในเรื่องราวของเมืองนี้อย่างแท้จริง แต่ถ้ากล่าวว่า หลวงพระบาง หรือแขวงหลวงพระบาง น้อยคนที่จะไม่รู้หรือไม่ เคยได้ยินเช่นกัน จากเมืองเมืองหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของ สปป.ลาว เทียบเท่ากับจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทย ซึ่งที่มีวิถีชีวิตความ เป็นอยู่ของผู้คน การสร้างสถาปัตยกรรม ประติมากรรมที่มีอัตลักษณ์อย่างโดดเด่นเฉพาะตัว มีทัศนียภาพที่ล้อมรอบด้วยแม่น้ำคาน และแม่น้ำโขงที่สวยงามที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จนกระทั่งเดือนธันวาคม พ.ศ. 2538 ได้รับการยกย่อง จากองค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เป็น "นครหลวงพระบาง" เมืองมรดกโลกใน ที่สุด จากการที่ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่เป็นเวลา 2 วัน เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ทั้งการสัมภาษณ์พ่อค้าแม่ค้าที่ขายของตลาดเข้าข้างกำแพง วัดเชียงทองและพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาดมืดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การพูดคุยกับผู้ประกอบการเข่ารถการท่องเที่ยว และการสังเกตดูความ เคลื่อนไหววิถีชีวิตของผู้คนในหลวงพระบาง ความเคลื่อนไหวของนักท่องเที่ยว ทั้งกลางวันและกลางคืน จากหลายประเทศทั้งเอเชีย และยุโรป เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายที่เป็น ซอฟต์ พาวเวอร์ (Soft power) บทความนี้เป็นบทความเชิงคุณภาพ/พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดังนี้ 1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของผู้คนในหลวงพระบาง และ 4. เพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตตัวเมืองหลวงพระบาง

คำสำคัญ : การเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรม หลวงพระบาง มรดกโลก

Abstract

If we mention Xiengthong city or Java city which was established as the first capital in the Lan Xang Kingdom, it is ensured that many people do not know it. Either at the national level, the ASEAN group (Southeast Asia), or the global level, except for people who have studied or learned history in this field and who are truly interested in the story of this city. But if it is said that Luang Prabang or Luang Prabang Province, few people don't know or have never heard of it either. From a city located in the north of the Lao PDR, comparable to the provinces of Thailand, which has a way of life of the people, building architecture, a sculpture that has a unique identity. There is a view surrounded by the Khan River and the beautiful Mekong River that still maintains its uniqueness from the past to the present. Until December 1995, it was praised by the United Nations Educational,

Scientific and Cultural Organization (UNESCO) as "Luang Prabang", a world heritage city. The researchers visited the area for 2 days to collect various information including interviews with vendors at the morning market next to the wall of Wat Xieng Thong and vendors at the black market about their lifestyles, chatting with travel car rental operators, and observing the movements and lifestyles of people in Luang Prabang, movement of tourists in day and night from many countries, both Asia and Europe to be in line with the policy that is called Soft Power. This article is a qualitative/descriptive analysis article with the objectives to study the following: 1. To study the way of life of people in Luang Prabang (Sociocultural Diversity) 2. To study the economy in Luang Prabang at present 3. To study architecture in Luang Prabang and 4. To study natural resource and environmental management in the Luang Prabang area.

Keywords: Changes, Culture, Luang Prabang, World Heritage

^{ื่} อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัภูเลย

 $^{^4}$ อาจารย์ประจำสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัภูเลย

⁵ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

⁵อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของผู้คนในหลวงพระบาง (ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรม)
- 2. เพื่อศึกษาเศรษฐกิจในหลวงพระบางในปัจจุบัน
- เพื่อศึกษาสถาปัตยกรรมในหลวงพระบาง
- 4. เพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตตัวเมืองหลวงพระบาง

ภูมิหลังของหลวงพระบาง

วิถีชีวิต (ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม) ของผู้คนในหลวงพระบาง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมี 18 จังหวัด และ 1 นครหลวง แต่เหนือจรดใต้มีพื้นที่ประมาณ 1,162 กิโลเมตร โดยมีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 7 ล้านคน มี 49 กลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกแบ่งอย่างเป็นทางการ มีสี่ภาษาหลัก ส่วนใหญ่แม่นไทลาว ค่าเฉลี่ยโดยประมาณ 55% ของประชากรทั้งหมด และเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรประกอบด้วยหลายชนกลุ่มน้อย ที่ปรากฏในพื้นที่ ทั่วไปในหลวงพระบาง

การจัดหมวดหมู่ของกลุ่มชนเผ่าถูกคิดค้นขึ้นในปี 1950 แบ่งออกเป็นสามประเภทอิงตามที่อยู่อาศัยของพวกเขา : เผ่าลาวลุ่ม (กลุ่มคนที่อาศัยอยู่พื้นที่ราบลุ่ม), เผ่าขมุ (กลุ่มคนที่อาศัยอยู่บนเนินเขา) และเผ่าลาวสูง (กลุ่มคนที่อาศัยอยู่บนภูเขาสูง) ระบบนี้จะไม่ ถูกนำมาใช้อย่างเป็นทางการอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม เงื่อนไขดั่งกล่าวจะยังคงเป็นที่นิยม และได้ยินเป็นประจำจนถึงทุกวันนี้ แต่การใช้ ชื่อเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์มีความสำคัญกว่า เช่น เผ่าม้ง เผ่าอาข่า หรือ เผ่าขมุ

ใน 49 กลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกันนี้ก็จะมีประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิต ที่แตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่น ประเพณีของ เผ่าไทลาวจะอาศัยอยู่บ้านไม้บนเสาตามริมฝั่งแม่น้ำ บูชาพุทธศาสนาและจิตวิญญาณ ทำการเกษตรทุ่งนาข้าวเป็นอาชีพหลัก แต่ ประเพณีของชาวม้งจะอาศัยอยู่บ้านไม้ติดพื้นดินและหลังคามุงหญ้า บูชาจิตวิญญาณและบรรพบุรุษ และทำการเกษตรปลูกข้าวไร่เป็น อาชีพหลัก

กลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกันในหลวงพระบาง ได้แก่:

เผ่าขมุ

ภาพที่ 1 เผ่าขมุ ที่มา https://www.tourismluangprabang.org/wpcontent/uploads/2022/06/Khmu newyear.jpg

เผ่ากึมมุ มักจะสะกดว่า ขมุ – เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดหลวงพระบาง พวกเขาจะได้รับการยอมรับสำหรับการมี ความรู้ด้านป่าไม้ การเก็บพืชป่าและเห็ดสำหรับอาหารและยารักษาโรค การนำใช้ไม้ไผ่ หวาย และเถาวัลย์ป่า สานตะกร้า, กระเป๋าและ ของใช้ในครัวเรือนอื่นๆ ประเพณีของเผ่าขมุ พวกเขามีความเชื่อที่แข็งแกร่งในการนับถือวิญญาณ นับถือผี และสานไม้ไผ่ถือเป็น เครื่องรางของขลังนำไปแขวนไว้ที่ด้านหน้าของบ้านและเพื่อกักขังวิญญาณชั่วร้ายให้อยู่ในนั้น

เผ่าม้ง

ภาพที่ 2 เผ่ามัง ที่มา https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/P1080104.jpg

เผ่าม้งเป็นที่รู้จักดีสำหรับการเย็บปักถักร้อยที่มีความละเอียดอ่อนและประณีต ผ้าป่านทอมือ และการออกแบบลวดลายผ้า บาติกที่ซับซ้อนซึ่งพวกเขามักจะขายในตลาดกลางคืนหลวงพระบาง การเฉลิมฉลองปีใหม่ม้งจะจัดขึ้นในเดือนธันวาคมหรือมกราคม เฉลิมฉลองในหนึ่งสัปดาห์หรือนานถึง 10 วัน และเป็นประเพณีที่สำคัญสำหรับคนหนุ่มสาวในการหาคู่ครอง ประเพณีของชาวม้งจะ อาศัยอยู่บ้านไม้ติดพื้นดินและหลังคามุงหญ้า

เผ่าไท

ภาพที่ 3 เผ่าไท ที่มา https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/tailao.jpg

เผ่าไทรวมถึงเผ่าไทลาว – เป็นชนกลุ่มใหญ่ในประเทศลาว ประเพณีของเผ่าไทลาวจะอาศัยอยู่บ้านไม้บนเสาตามริมฝั่งแม่น้ำ บูชาพุทธศาสนาและจิตวิญญาณ ทำการเกษตรทุ่งนาข้าวเป็นอาชีพหลัก กลุ่มชนเผ่าไทรวมถึงเผ่าไทดำและไทแดง

เผ่าอิ้วเมี่ยน (เย้าเมี่ยน)

ภาพที่ 4 เผ่าอิ้วเมี่ยน **ที่มา** https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/lu-Mien.jpg

เผ่าอิ้วเมี่ยนได้อพยพมาจากประเทศจีนและเข้ามาดำรงชีวิตอยู่ในประเทศลาวนานกว่า 200 ปี ได้นำเอาประเพณีของลัทธิเต๋า และวิธีการเขียนสคริปต์ภาษาจีนมาด้วย แม่หญิงเผ่าอิ้วเมี่ยนเก่งในเรื่องของการเย็บปักถักร้อย เช่น กางเกง ผ้าคาดเอว กระเป๋า และ หมวกที่มีสีสันลวดลายที่เป็นรูปภาพรอยเท้าของสัตว์และพืช เสื้อผ้าของผู้หญิงเผ่าอิ้วเมี่ยนมีผ้าโพกศีรษะและแจ็คเก็ตที่มีคอลูกไม้สีแดง

เผ่าลื้อ (ไทลื้อ)

ภาพที่ 5 เผ่าลื้อ (ไทลื้อ) ที่มา https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/lue.jpg

วัดเป็นหัวใจของหมู่บ้านสำหรับคนไทลื้อที่มีใจศรัทธาในพระพุทธศาสนา ผู้หญิงไทลื้อเป็นที่รู้จักกันดีสำหรับการทอผ้าฝ้าย และผ้าไหมด้วยมือ บ้านส่วนใหญ่จะมีเครื่องทอผ้ากี่ ย่างน้อยหนึ่งเครื่องที่ใช้ในการผลิตผ้า บ้านผานม หมู่บ้านไทลื้อตั้งอยู่ในเขตชาน

เมืองของหลวงพระบาง เป็นหมู่บ้านทอผ้าที่เก่าแก่และยังคงเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของสิ่งทอด้วยมือที่ส่งไปขายยังตลาดในเมืองและร้านบู ติกต่างๆ

เผ่าภูน้อย

ภาพที่ 6 เผ่าภูน้อย ที่มา https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/phounoi-trib-768x512.jpg

เผ่าภูน้อยเป็นตระกูลเดียวกับชาวเขมรและมีมากที่สุดในจังหวัดพงสาลีที่อยู่เหนือสุดของประเทศลาว พวกเขาทำการเกษตร ข้าวไร่และประเพณีเชื่อถือว่าชีวิตเกิดขึ้นเพราะวิญญาณ เสื้อผ้าเผ่าภูน้อยแบบดั้งเดิมเป็นผ้าฝ้ายทอมือสีครามเข้มตกแต่งด้วยปอมปอม สีแดงสดใส

เศรษฐกิจในหลวงพระบางในปัจจุบัน

ภาพที่ 7 ตลาดมืด และ 8 ตลาดเช้า หลวงพระบาง, 15,16 มกราคม 2566 (ภาพโดย พลสยาม สุนทรสนิท)

ชาวหลวงพระบางส่วนใหญ่มีอาชีพเดิมคือเป็นพนักงานรัฐและค้าขาย เนื่องจากสภาพภูมิประเทศไม่มีที่ราบมากพอในการทำ การเกษตร ยกเว้นรอบนอกเขตในเมือง และริมฝั่งแม่น้ำโขงแม่น้ำคานที่มีบริเวรสำหรับการเพาะปลูกพืชผัก ส่วนข้าวมีการปลูกบนภูเขา

และบริเวรรอบนอกแล้วนำมาแลกเปลี่ยนสินค้าอุปโภคบริโภคในตัวเมือง สินค้าอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่เป็นสินค้าจากประเทศไทย ซึ่ง ได้รับความนิยมจากชาวหลวงพระบางว่าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดี รองลงมาคือสินค้าจากจีนและเวียดนาม การเข้ามามีส่วนร่วมในภาค ส่วนการท่องเที่ยวของประชาชนท้องถิ่นในเมืองหลวงพระบางกระจายไปตามกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อันประกอบด้วย ธุรกิจที่พัก ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจขายสินค้าที่ระลึก ธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นต้น

สถาปัตยกรรมที่สำคัญในหลวงพระบาง

สถาปัตยกรรมมีลักษณะสถาปัตยกรรมวิจิตรศิลป์ เป็นอาคารชั้นเดียว แต่ยกพื้นสูง หลังคาเป็นแบบล้านช้าง บริเวณหน้า ประตูปูหินอ่อนจากอิตาลี ห้องต่าง ๆ ในอาคาร ได้แก่ ห้องฟังธรรมของเจ้ามหาชีวิต มีพระพุทธรูปจำนวนหนึ่ง รวมถึงธรรมาสน์ของ พระสังฆราช ด้านหลังเป็นท้องพระโรง ห้องรับรองราชอาคันตุกะ มีภาพเขียนที่ฝาผนัง เป็นภาพวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของคนลาว รวมถึงรูปขบวนเจ้ามหาชีวิตเสด็จไปสรงน้ำพระที่วัดเชียงทองและวัดใหม่สุวรรณภูมารามเป็นภาพเขียนแนวลัทธิประทับใจ เขียนโดย จิตรกรชาวฝรั่งเศส ยังมีรูปปั้นครึ่งพระองค์ของเจ้ามหาชีวิตลาว4พระองค์และภาพรามเกียรติ์ปิดทองเคลือบเงาจากศิลปินลาว

ภาพที่ 9 และ 10 หอพิพิธภัณฑ์แห่งชาติหลวงพระบาง (11 ม.ค. 2567) ที่มา https://f.ptcdn.info/948/012/000/1386212841-DSC2175-o.jpg, https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/luang-prabang laos-tours.jpg

ท้องพระโรงมีบัลลังก์หรือราชอาสน์ เครื่องราชกกุธภัณฑ์ ผนังและเพดานพื้นเป็นสีแดง ประดับด้วยกระเบื้องโมเสครูปต่าง ๆ ประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดเล็กจำนวนมากที่นำมาจากวัดที่ถูกทำลาย ห้องบรรทมของเจ้ามหาชีวิต ห้องบรรทมของพระราชินี ห้อง บรรทมของพระโอรสพระธิดา ได้กลายเป็นห้องเก็บเครื่องดนตรี เครื่องแต่งกายนางแก้วและเครื่องเล่นแผ่นเสียงโบราณ มีศิลาจารึก จำนวนหลายหลัก เก่าแก่สุดระบุคริสต์ศตวรรษที่ 7 จารึกเป็นภาษาลาวโบราณ และยังมีส่วนแสดงภูษาอาภรณ์ เครื่องประดับ เหรียญ ตราต่าง ๆ ฯลฯ

หอพิพิธภัณฑ์แห่งชาติหลวงพระบาง หรือ หอคำ เดิมคือพระราชวังของเจ้ามหาชีวิตหลวงพระบาง จึงเรียกอีกชื่อว่า วังเจ้า มหาชีวิต สร้างเมื่อ พ.ศ. 2447 ในสมัยสมเด็จพระเจ้าศรีสว่างวงศ์ สืบทอดต่อมาถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าศรีสว่างวัฒนา พระมหากษัตริย์ องค์สุดท้ายของลาว ต่อมาปรับให้เป็นหอพิพิธภัณฑ์หลวง เมื่อ พ.ศ. 2519 โดยใช้เป็นพิพิธภัณฑ์จัดแสดงโบราณวัตถุและของมีค่า เช่น บัลลังก์ ธรรมาสน์ เครื่องสูงและราชูปโภคของเจ้าชีวิต พระพุทธรูป และวัตถุโบราณ รวมถึงของขวัญจากต่างประเทศ ปัจจุบัน พระราชวังหลวงเปลี่ยนบทบาทมาเป็นพิพิธภัณฑ์ประจำเมืองที่พอเดินเข้าไปจะเห็นทิวต้นตาล 2 ข้าง นำสายตาไปสู่อาคารพระราชวัง

ภาพที่ 11 และ 12 พระราชวังหลวงพระบาง (11 ม.ค. 2567) ที่มา https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/07/National-musuem-12.jpg, https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/07/National-musuem-4.jpg

พระราชวังหลวงพระบาง เป็นพระราชวังเก่าของเจ้ามหาชีวิตสายหลวงพระบาง ที่นี่มีสถาปัตยกรรมที่งดงามมาก และตัว อาคารยังมีการผสมผสานของสถาปัตยกรรมแบบยุโรปอีกด้วย ปัจจุบันที่นี่ได้กลายเป็นพิพิธภัณฑ์ที่สำคัญ และเปิดให้นักท่องเที่ยวได้ เที่ยวชม ภายในมีทั้งห้องบรรทม ห้องทรงงาน ห้องพระโรงใหญ่ ห้องพิธีการ ห้องรับแขก และอื่นๆ รวมไปถึงข้าวของเครื่องใช้ ฉลอง พระองค์ของกษัตริย์ พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ของลาวในสมัยเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ จนถึงสมัยเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวัฒนา พระมหากษัตริย์พระองค์สุดท้ายของประเทศลาว ที่มา ttps://th.wikipedia.org/wiki/ หอพิพิธภัณฑ์แห่งชาติหลวงพระบาง#อ้างอิง

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในการดำรงชีพของมนุษย์มีความจำเป็นต้องพึ่งพาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ของสภาพธรรมชาติ ในสภาพธรรมชาติโดยที่ขบวนการปรับตัวดังกล่าวจะเป็นพฤติกรรมร่วมระหว่างสิ่งมีชีวิตหลาย ๆ สิ่ง ใน สภาพแวดล้อมเหล่านั้น หรือเป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบสังคมและระบบนิเวศน์ที่เกิด จากการไหลของพลังงาน วัตถุและข่าวสาร ซึ่งมีผลกระทบต่อกันภายในระบบ อาจกล่าวได้ว่า ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแหล่งทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นผลมาจากระบบสังคมใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศน์ในระดับ รุนแรงเกินขีดจำกัดความสามารถของระบบที่จะปรับตัวเข้าสู่ภาวะดุลยภาพด้วยตัวเอง

ภาพที่ 13 แม่น้ำคาน และภาพที่ 14 น้ำตกตาดกวางสีหลวงพระบาง 15,16 มกราคม 2566 (ภาพโดย พลสยาม สุนทรสนิท)

อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาตินั้นมิได้ก่อให้เกิดปัญหาทุกกรณีไป หลายพื้นที่ที่มนุษย์สามารถอยู่ ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน กล่าวคือ ทั้งมนุษย์และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติมีส่วนสนับสนุนเกื้อกูลกัน ทำให้เกิดความสมดุและ มั่นคงในเชิงนิเวศวิทยาขึ้น โดยที่ธรรมชาติมีปัจจัยจำกัดความสามารถ เช่น ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศควบคุม ส่วนมนุษย์มี ความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงสร้างเสริมธรรมชาติได้หลายลักษณะ เช่นพื้นที่เป็นทุ่งหญ้ารกร้างหรือพื้นที่ที่เป็นป่าหนา ทึบมนุษย์ก็สามารถปรับปรุงโดยการกำจัดจำกัดพืชพันธุ์ที่มีอยู่เดิมและนำเอาพืชที่เป็นประโยชน์แก่มนุษย์มากกว่าเข้าไปปลูกแทน เป็น การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้แก่มวลมนุษย์ แล้วยังเป็นการช่วยทำให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติหรือความมั่นคงเชิงนิเวศวิทยา อีกด้วย ที่มา http://cmuir.cmu.ac.th/bitstream/6653943832/14248/5/mem0947bs_ch2.pdf

หลวงพระบางได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2538 ในการประชุมครั้งที่ 19 ของ คณะกรรมการมรดกโลก ณ กรุงเบอร์ลิน หลวงพระบางได้รับการยอมรับว่า: "เมืองนี้สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานที่ยอดเยี่ยมของ สถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมและโครงสร้างเมืองในยุคอาณานิคมของยุโรปจากศตวรรษที่ 19 และ 20 สภาพแวดล้อมในเมืองที่มี เอกลักษณ์เฉพาะตัวได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างน่าทึ่ง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนสำคัญในการหลอมรวมประเพณีสองวัฒนธรรม"

เหตุผลการสนับสนุนการยกฐานะหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลก

ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจากผู้คนที่อาศัยอยู่ในหลวงพระบาง ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่ หลากหลาย จึงทำให้เกิดสังคมพหุวัฒนธรรมร่วม เช่น การตั้งถิ่นฐาน ที่อยู่ การสร้างบ้านเรือน วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ หรือการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ผสมผสานสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของลาวกับรูปแบบสไตล์ยุโรปซึ่งมีอิทธิพลต่อผู้คนทั้งสอง วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

- ด้านเศรษฐกิจ หลวงพระบางเป็นพื้นที่ ที่มีที่ภูเขามาก ที่ราบลุ่มน้อย ผู้คนจึงประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐและการค้าขาย ตอนเช้า ตอนมืด ธุรกิจที่พัก ร้านอาหารเครื่องดื่ม การท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว เช่น พระธาตุภูสี น้ำตกตาดกวางสี เป็นต้น ถึงแม้ เทคโนโลยีที่ถาโถมเข้ามา แต่ก็ไม่สามารถที่จะเจาะกลุ่มคนในหลวงพระบางให้ไปตามกระแสของความทันสมัยได้
- ด้านสถาปัตยกรรม เป็นที่ทราบทั่วไปว่า หลวงพระบางเป็นเมืองที่มีทั้งเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เฉพาะตัว ในแง่ของ สถาปัตยกรรมที่ได้รับความผสมผสานจากยุโรปกับความเป็นดั้งเดิมของลาวเอง โบราณสถาน วัดวาอารามที่มีเอกลักษณ์ที่สะดุดตา ที่มี ความโดดเด่นเฉพาะตัว ที่สามารถรู้ว่า นี่คือหลวงพระบาง
- ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยลักษณะที่มีภูมิทัศน์ที่สวยงามแวดล้มด้วยแม่น้ำคาน และแม่น้ำโขง การจัดระเบียบของผัง เมือง การคงไว้ซึ่งการอนุรักษ์นิยมสภาพแวดล้อมและธรรมชาติแบบดั้งเดิม บริบทที่สวยงาม ยังปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

3 เกณฑ์ในข้อเสนอแนะของการเป็น มรดกโลก ของยูเนสโก (UNESCO)

- 1 : หลวงพระบางสะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานพิเศษของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของลาว และอาคารสไตล์อาณานิคม ยุโรปในศตวรรษที่19และศตวรรษที่20
- 2 : หลวงพระบางเป็นตัวอย่างที่โดดเด่นในเรื่องสถาปัตยกรรมที่มีความซับซ้อนของอาคารสิ่งปลูกสร้างทางศาสนาการ ก่อสร้างพื้นถิ่นและอาคารในยุคอาณานิคม
- 3 : ภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบางถูกอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี ทำให้เป็นเวทีสำคัญในการผสมผสานสองประเพณี สองวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ที่มา https://www.tourismluangprabang.org/th

สรุป

ซอฟต์ พาวเวอร์ (Soft power) ในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงในหลวงพระบาง คือ การใช้ชีวิตที่ยังคงความเป็นดั้งเดิม วิถี ชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ จากการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาโดยปราศจากการใช้พลังในทางลบ, ทั้งการใช้ชีวิตในการประกอบอาชีพแบบการค้าขายที่เป็นเอกลักษณ์ พร้อมทั้งการหลั่งใหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว จึงทำให้เกิดธุรกิจ ต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมา เช่น ธุรกิจที่พัก ร้านอาหารการขนส่งด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น, การคงความเป็นเอกลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จากการผสมผสานแบบยุโรปในยุคการล่าอาณานิคมและศิลปกรรมยุคดั้งเดิมของลาวที่โดดเด่น จากการวางรระเบียบ ของผังเมือง ที่มีการอนุรักษ์มาอย่างยาวนาน, และการอนุรักษณ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ของคนในพื้นที่ บริบทโดยทั่วไป ในแง่ ของความสัมพันธ์ที่กลมกลืนด้วยระบบนิเวศที่เกื้อกูลกันเสมอมา ด้วยระบบเหล่านี้จึงทำให้หลวงพระบางได้รับการยกย่องและได้รับการ ขึ้นทะเบียนจากยูเนสโกว่า เป็น "เมืองมรดกโลก"ในที่สุด

เอกสารอ้างอิง

Luang Prabang Timeless. (2024). จารึกมรดกโลก. มรดกโลกยูเนสโก.

https://www.tourismluangprabang.org/th/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A22%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%A7%E0%B8%A7%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%B2%E0%B8%B7%E0%B8%A1%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%B2%E0%B8%B2%E0%B8%B2%E0%B8%B2%E0%B8%B2%E0%B8%B9%E0%B8%B

X2UCTf95K0dm6LMGhjnx-tYOmjilw6TjDybvw0 สืบค้นเมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567

https://agecon-extens.agri.cmu.ac.th/Course_online/Course/352332/4.pdf?fbclid=lwAR1qxKblNh9FD37 usEZP3UvrATMcz_4Y485nN6sw_unG-KUJUyrMQGCsfXQ สืบค้นเมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567 ttps://th.wikipedia.org/wiki/ สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567

http://cmuir.cmu.ac.th/bitstream/6653943832/14248/5/mem0947bs_ch2.pdf สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567 https://www.tourismluangprabang.org/th สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567

อ้างอิงรูปภาพ

- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/Khmu_newyear.jpg สืบค้นเมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567
- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/P1080104.jpg สืบค้นเมื่อ วันนที่ 14 มกราคม 2567
- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/tailao.jpg สืบค้นเมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567
- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/lu-Mien.jpg สืบค้นเมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567
- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/lue.jpg สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567
- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/phounoi-trib-768x512.jpg สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567
- https://f.ptcdn.info/948/012/000/1386212841-DSC2175-o.jpg สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567
- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/06/luang-prabang_laos-tours.jpg สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567

- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/07/National-musuem-12.jpg, สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567
- https://www.tourismluangprabang.org/wp-content/uploads/2022/07/National-musuem-4.jpg สืบค้นมื่อ วันที่ 14 มกราคม 2567